

ΕιρΑθ 1496/2024 Ηλεκτρονική απάτη (fishing) - Ευθύνη Τράπεζας για παραβίαση συμβατικής υποχρέωσης - Αδικοπρακτική ευθύνη - Συντρέχον πταίσμα - Αποζημίωση για τα απολεσθέντα χρήματα και για ηθική βλάβη

ΑΡΙΘΜΟΣ 1496/2024

ΤΟ ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ (Τακτική Διαδικασία)

Συγκροτήθηκε από τον Ειρηνοδίκη Αθηνών Νικόλαο Τσαγκαράκη, τον οποίο όρισε η Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διοίκησης του Ειρηνοδικείου Αθηνών, με την παρουσία και της Γραμματέα Αικατερίνης Μαμάκου.

Συνεδρίασε δημόσια στο ακροατήριό του στις 1 Απριλίου 2024 για να δικάσει την υπόθεση μεταξύ

Των ενανόντων: 1. ... του ... κάτοικου ... με ΑΦΜ ... και 2. του ... κάτοικου ... με ΑΦΜ ... οι οποίοι κατέθεσαν προτάσεις διά του πληρεξουσίου τους δικηγόρου Γεώργιου – Φοίβου Ξενάκη και οι οποίοι δεν παραστάθηκαν στο ακροατήριο του δικαστηρίου.

Της εναγόμενης: ανώνυμης τραπεζίτης εταιρείας με την επωνυμία ... και εκπροσωπείται νόμιμα, με ΑΦΜ ... οποία κατέθεσε προτάσεις διά του πληρεξουσίου της δικηγόρου ... και η οποία δεν παραστάθηκε στο ακροατήριο του δικαστηρίου.

Οι ενάγοντες με την από ... αγωγή τους, που νόμιμα κατέθεσαν στο Δικαστήριο τούτο και καταχωρήθηκε στα αρμόδια βιβλία με ΓΑΚ ... και ΕΑΚ, ζήτησαν τα όσα αναφέρονται σ' αυτήν. Για την αγωγή αυτή με την υπ' αριθμ. .../2024 πράξη της Προέδρου του Τριμελούς Συμβουλίου ορίστηκε δικάσιμος η αναφερόμενη στην αρχή της παρούσας, οπότε και εκφωνήθηκε από τη σειρά του οικείου πινακίου.

ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ ΣΚΕΦΘΗΚΕ

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Με τον νόμο 4537/2018, ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η οδηγία (ΕΕ) 2015/2366 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2015 σχετικά με τις υπηρεσίες πληρωμών στην εσωτερική αγορά, η τροποποίηση των οδηγιών 2002/65/ΕΚ, 2009/110/ΕΚ και 2013/36/ΕΕ και του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1093/2010 και η κατάργηση της οδηγίας 2007/64/ΕΚ. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 71 § 1 του ανωτέρω νόμου ορίζεται ότι «Ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών αποκαθιστά μία μη εγκεκριμένη ή εσφαλμένα εκτελεσθείσα πράξη πληρωμής στον χρήστη υπηρεσιών πληρωμών, μόνο αν ο τελευταίος ειδοποιήσει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών μόλις αντιληφθεί οποιαδήποτε τέτοια πράξη πληρωμής που θεμελιώνει αξίωση αποζημίωσης, περιλαμβανομένης εκείνης του άρθρου 88, και το αργότερο μέσα σε χρονικό διάστημα δεκατριών (13) μηνών από την ημερομηνία χρέωσης. Η ανωτέρω προθεσμία δεν ισχύει όταν ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών δεν

χορήγησε ούτε κατέστησε διαθέσιμες τις πληροφορίες για τη συγκεκριμένη πράξη πληρωμής, σύμφωνα με τα άρθρα 38 έως 60", ενώ το άρθρο 72 § 1 του ίδιου νόμου ορίζει ότι «Αν ο χρήστης υπηρεσιών πληρωμών αρνείται ότι έχει εγκρίνει εκτελεσθείσα πράξη πληρωμής ή ισχυρίζεται ότι η πράξη πληρωμής δεν εκτελέσθηκε ορθά, ο οικείος πάροχος υπηρεσιών πληρωμών οφείλει να αποδεικνύει ότι έχει ταυτοποιηθεί η γνησιότητα της πράξης πληρωμής και ότι η πράξη πληρωμής έχει καταγραφεί με ακρίβεια, έχει καταχωριστεί στους λογαριασμούς πληρωμών και δεν επηρεάστηκε από τεχνική βλάβη ή άλλη δυσλειτουργία της υπηρεσίας που παρέχεται από τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών. Αν η εκκίνηση της πράξης πληρωμής διενεργείται μέσω παρόχου υπηρεσίας εκκίνησης πληρωμής, ο τελευταίος φέρει το βάρος να αποδείξει ότι, μέσα στο πεδίο αρμοδιότητάς του, έχει ταυτοποιηθεί η γνησιότητα της πράξης πληρωμής, έχει καταγραφεί με ακρίβεια και δεν επηρεάστηκε από τεχνική βλάβη ή άλλη δυσλειτουργία που συνδέεται με την υπηρεσία πληρωμών με την οποία έχει επιφορτισθεί» ενώ η § 2 του ίδιου άρθρου ορίζει ότι «Αν ένας χρήστης υπηρεσιών πληρωμών αρνείται ότι έχει εγκρίνει εκτελεσθείσα πράξη πληρωμής, η χρήση ενός μέσου πληρωμών που έχει καταγραφεί από τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών, περιλαμβανομένου του παρόχου υπηρεσιών εκκίνησης πληρωμής ανάλογα με την περίπτωση, δεν αποτελεί αναγκαστικά, από μόνη της επαρκή απόδειξη ότι ο πληρωτής είχε εγκρίνει την πράξη πληρωμής ή ότι είχε ενεργήσει με δόλο ή δεν είχε εκπληρώσει από πρόθεση ή βαριά αμέλεια μια ή περισσότερες από τις υποχρεώσεις του άρθρου 69. Ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών, συμπεριλαμβανομένου, κατά περίπτωση, του παρόχου υπηρεσίας εκκίνησης πληρωμής, πρέπει να παρέχει αποδεικτικά στοιχεία για την απόδειξη απάτης ή βαριάς αμέλειας εκ μέρους του χρήστη υπηρεσιών πληρωμών.» Τέλος, η διάταξη του άρθρου 73 § 1 ορίζει ότι «Με την επιφύλαξη του άρθρου 71, σε περίπτωση μη εγκεκριμένης πράξης πληρωμής, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή, ύστερα από διαπίστωση ή ειδοποίηση, επιστρέφει αμέσως και σε κάθε περίπτωση το αργότερο έως το τέλος της επόμενης εργάσιμης ημέρας στον πληρωτή το χρηματικό ποσό της μη εγκεκριμένης πράξης πληρωμής, εκτός αν ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή έχει βάσιμες υπόνοιες ότι έχει διαπραχθεί απάτη και κοινοποιεί γραπτώς τους λόγους αυτούς στη ΓΓΕΠΚ. Αν συντρέχει περίπτωση, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμών του πληρωτή επαναφέρει το χρεωθέντα λογαριασμό πληρωμών στην πρότερη κατάσταση και διασφαλίζει ότι η ημερομηνία αξίας για την πίστωση λογαριασμού πληρωμών του πληρωτή δεν είναι μεταγενέστερη του χρονικού σημείου χρέωσης αυτού του λογαριασμού πληρωμών με το χρηματικό ποσό της πράξης πληρωμής». Τέλος, η § 1 του άρθρου 69 του ανωτέρω νόμου, το οποίο μνημονεύεται στο προειρημένο άρθρο 72 § 2, ορίζει ότι «Ο χρήστης υπηρεσιών πληρωμών που έχει δικαίωμα χρήσης του μέσου πληρωμών έχει τις εξής υποχρεώσεις: α) χρησιμοποιεί το μέσο πληρωμών σύμφωνα με τους όρους που διέπουν την έκδοση και χρήση του, οι οποίοι πρέπει να είναι αντικειμενικοί, χωρίς διακρίσεις και αναλογικοί, β) ειδοποιεί χωρίς υπαίτια καθυστέρηση τον πάροχο υπηρεσιών πληρωμών ή τον φορέα που ο τελευταίος ορίζει, μόλις αντιληφθεί απώλεια, κλοπή, υπεξαίρεση του μέσου πληρωμών, ή μη εγκεκριμένη χρήση του", ενώ στην § 2 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι «Για τους σκοπούς της περίπτωσης α' της παραγράφου 1, ο χρήστης υπηρεσιών πληρωμών, μόλις παραλάβει το μέσο πληρωμών, λαμβάνει κάθε εύλογο μέτρο για την ασφαλή φύλαξη των εξοπλισμένων διαπιστευτηρίων ασφαλείας αυτού».

Από τις συνδυασμένες ως άνω διατάξεις συνάγεται ότι στην περίπτωση που αμφισβητείται από τον χρήστη των υπηρεσιών πληρωμών η έγκρισή του επί εκτελεσθείσας πράξης πληρωμής, η

τράπεζα, μετά και την άμεση και χωρίς υπαίτια καθυστέρηση ειδοποίηση του χρήστη, όφειλε να του επιστρέψει αμέσως και σε κάθε περίπτωση το αργότερο έως το τέλος της επόμενης εργάσιμης ημέρας, το χρηματικό ποσό της μη εγκεκριμένης απ' αυτόν πράξης πληρωμής, υπό τις εξής 2 σωρευτικές προϋποθέσεις:

A. Να προκύπτει το «μη εγκεκριμένο» της συναλλαγής από τον χρήστη. Το γεγονός όμως ότι το ηλεκτρονικό σύστημα της τράπεζας έχει αναγνωρίσει ως πληρωτή τον χρήστη, όταν χρησιμοποιείται ο μυστικός κωδικός αναγνώρισης (PIN) ή τυχόν άλλοι κωδικοί ασφαλείας, δεν καθιστά εκ των ουκ άνευ «εγκεκριμένη» την πράξη πληρωμής, όπως συνάγεται από την § 2 του άρθρου 72 του ανωτέρω νόμου. Από την εν λόγω διάταξη προκύπτει ότι για να κριθεί το «εγκεκριμένο» μίας πράξεως πληρωμής θα αναζητηθεί αν η συναλλαγή έχει πράγματι γίνει από τον ίδιο τον πληρωτή ή από τρίτο πρόσωπο του κύκλου επιρροής του στο οποίο είχε παραχωρήσει δικαίωμα να χρησιμοποιεί τους κωδικούς του και τη συσκευή του, και δεν είναι αρκετή η εικαζόμενη «έγκριση», ήτοι εκείνη που τεκμαίρεται από την τήρηση όλης της σειράς των διαδικασιών ταυτοποίησης, που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ του χρήστη υπηρεσιών πληρωμών και του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών, η οποία (τήρηση της διαδικασίας), όπως αναφέρεται στην διάταξη, δεν αποτελεί αναγκαστικά, από μόνη της επαρκή απόδειξη ότι ο πληρωτής είχε πράγματι εγκρίνει την πράξη πληρωμής.

B. Ο χρήστης να μην έχει ενεργήσει με δόλο και να έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του άρθρου 69 του σχετικού νόμου ή τουλάχιστον να μην τις έχει εκπληρώσει από ελαφρά αμέλεια. Αν αντίθετα από πρόθεση ή βαριά αμέλεια δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις αυτές - μεταξύ των οποίων είναι και η πρόνοια να λαμβάνει κάθε εύλογο μέτρο για την ασφαλή φύλαξη των εξατομικευμένων διαπιστευτηρίων ασφαλείας αυτού - τότε δεν υποχρεούται η τράπεζα να επιστρέψει το χρηματικό ποσό, ακόμα και αν πρόκειται για «μη εγκεκριμένη» συναλλαγή. Με την κρινόμενη αγωγή οι ενάγοντες, κατ' ορθή εκτίμηση του δικογράφου, αιτούνται με προσωρινά εκτελεστή απόφαση να υποχρεωθεί η εναγόμενη να τους καταβάλει εις ολόκληρον το ποσό των 7.000 ευρώ, του οποίου την απόδοση αρνείται, κατά παράβαση της σύμβασης ανώμαλης παρακαταθήκης, που συνήφθη μεταξύ τους με το άνοιγμα κοινού τραπεζικού λογαριασμού σε κατάστημά της, και το οποίο (ποσό) τρίτα άγνωστα πρόσωπα κατόρθωσαν με ηλεκτρονική απάτη να το αφαιρέσουν από τον λογαριασμό τους (παράνομο fishing), κατά τα ειδικότερα εκτιθέμενα στην αγωγή, καθώς και το ποσό των 3.000 ευρώ σε έκαστο εξ αυτών, για την ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που έχουν υποστεί από την παράνομη προσβολή της προσωπικότητάς τους, όλα δε τα ανωτέρω ποσά από την επομένη της αιτήσεως των εναγόντων όπως αντιλογισθούν τα αφαιρεθέντα ποσά, άλλως από την επομένη της επίδοσης της αγωγής, και την καταδίκη της στην δικαστική τους δαπάνη.

Με αυτό το περιεχόμενο και αίτημα, η κρινόμενη αγωγή, η οποία τυγχάνει επαρκώς ορισμένη, απορριπτομένων των περί του αντιθέτου ισχυρισμών της εναγόμενης, ομοίως και της ενστάσεως περί ελλείψεως παθητικής νομιμοποίησής της, αρμόδια και παραδεκτά φέρεται προς συζήτηση ενώπιον του Δικαστηρίου τούτου, το οποίο είναι καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιο (άρθρα 14 § 1α και 25 § 2 ΚΠολΔ), κατά την προκείμενη τακτική διαδικασία (άρθρα 237-238 ΚΠολΔ). Είναι δε νόμιμη, πλην του κάτωθι αιτήματος, ερειδόμενη στις διατάξεις των άρθρων 830, 827, 361, 416, 417, 334, 340, 345 ΑΚ και σε εκείνες του νόμου 4537/2018, επιπλέον δε,

στις διατάξεις των άρθρων 299, 330, 57, 59, 914 επ., 922, 932 ΑΚ, στην διάταξη του άρθρου 8 του ν. 2251/1994 και του άρθρου 288 ΑΚ, καθώς και στις διατάξεις των άρθρων 176, 907 και 908 ΚΠολΔ. Μη νόμιμο, όμως, και συνεπώς, απορριπτικό τυγχάνει το αίτημα περί τοκοφορίας της αιτούμενης ηθικής βλάβης από την επομένη της όχλησης, εφόσον η όχληση αυτή αφορούσε μόνο την επιστροφή του παρανόμως αφαιρεθέντος ποσού από τον λογαριασμό των εναγόντων.

Πρέπει, επομένως, κατά το μέρος που κρίθηκε νόμιμη, να ερευνηθεί περαιτέρω και ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα, δεδομένου ότι αφενός μεν για το παραδεκτό της συζήτησής της, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 3 § 2 Ν. 4640/2019, κατατέθηκαν μαζί με το αγωγικό δικόγραφο και τα από 13-4-2023 ενημερωτικά έγγραφα, συμπληρωμένα και υπογεγραμμένα από τους ενάγοντες και τον πληρεξούσιο δικηγόρο τους, τόσο για τη δυνατότητα διαμεσολαβητικής διευθέτησης της εν λόγω διαφοράς ή μέρους αυτής, όσο και για τη μη υποχρέωση προσφυγής στην υποχρεωτική αρχική συνεδρία και τη διαδικασία αυτής, αφετέρου δε, καταβλήθηκε και το αναλογούν τέλος δικαστικού ενσήμου (βλ. υπ' αρ.ηλεκτρονικό παράβολο σε συνδυασμό με την απόδειξη εξόφλησης της ...).

Από το σύνολο των προσκομιζομένων και επικαλούμενων εγγράφων, δημόσιων και ιδιωτικών, άλλα εκ των οποίων λαμβάνονται υπόψη για άμεση απόδειξη και άλλα για την συναγωγή δικαστικών τεκμηρίων, από τις υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΣΑ ΕΒ ... και ΔΣΑ ένορκες βεβαιώσεις του και της αντίστοιχα, ενώπιων του δικηγόρου Αθηνών ... οι οποίες ελήφθησαν μετά από νόμιμη και εμπρόθεσμη κλήτευση της αντιδίκου πλευράς, όπως συνάγεται από την προσκομιζόμενη υπ' αριθμ. ... έκθεση επίδοσης του δικαστικού επιμελητή στο Εφετείο Αθηνών χωρίς όμως να λαμβάνεται υπόψη η προσκομιζόμενη με την προσθήκη-αντίκρουση της εναγόμενης υπ' αριθμ. ... ένορκη βεβαίωση της ... ενώπιον της ενώπιον της συμβολαιογράφου Αθηνών, εφόσον με αυτήν, όπως συνάγεται από την επισκόπησή της, δεν επιχειρείται αντίκρουση ισχυρισμών που έχουν προβληθεί με τις προτάσεις των εναγόντων, δεδομένου ότι η διάταξη της § 2 του άρθρου 237 ΚΠολΔ μόνο τότε επιτρέπει προσκόμιση νέων αποδεικτικών μέσων με την προσθήκη - αντίκρουση, αλλά απαραδέκτως επιχειρείται αντίκρουση αγωγικών ισχυρισμών, ήτοι ισχυρισμών που περιέχονται στην αγωγή, και στήριξη των περιστατικών που η εναγόμενη επικαλείται στις προτάσεις της - καθώς και από τα διδάγματα κοινής πείρας και λογικής, τα οποία λαμβάνονται υπόψη αυτεπαγγέλτως (άρθρα 336 § 4 ΚΠολΔ), αποδείχθηκαν πλήρως τα κάτωθι:

Οι ενάγοντες τυγχάνουν ανδρόγυνο και διατηρούν κοινούς τραπεζικούς λογαριασμούς στην εναγόμενη τράπεζα, μεταξύ των οποίων και ο υπ' αριθμόν ... με IBAN κοινός τραπεζικός λογαριασμός, καθώς και άλλους τέσσερις κοινούς λογαριασμούς, έχουν δε υπογράψει και σύμβαση χορηγήσεως κωδικών χρήστη και εισόδου στο σύστημα ηλεκτρονικής τραπεζικής που διατηρεί, επί σκοπώ διενέργειας ηλεκτρονικών τραπεζικών συναλλαγών (e-banking).

Ο πρώτος ενάγων την 31/8/2022 και περί ώρα 22:00 προσπάθησε να εισέλθει σ' ένα εκ των λογαριασμών που διατηρεί και ειδικότερα στον με αριθμό ... και με IBAN ... μέσω ηλεκτρονικής τραπεζικής, ήτοι μέσω του web banking (e- banking) της εναγομένης τράπεζας. Προς τούτο χρησιμοποίησε τον φορητό υπολογιστή του γαμπρού του,... και εισήλθε στην ειδική σελίδα που διατηρεί η εναγόμενη (αρχικά στην ιστοσελίδα ... έπειτα στην κατεύθυνση ως «ιδιώτης» με

τη χρήση των προσωπικών του κωδικών εισόδου, δηλαδή αναγράφοντας το username και το password). Επειδή προσπαθούσε να εισέλθει από έτερο υπολογιστή, σε σχέση με αυτόν που εισέρχονταν συνήθως, το σύστημα της ηλεκτρονικής τραπεζικής της εναγομένης του ζήτησε την αναγραφή ειδικού κωδικού ..., ο οποίος όμως αποστέλλόταν με μεγάλη χρονική καθυστέρηση στο κινητό του τηλέφωνο με αριθμό

Παράλληλα, όπως συνάγεται από το ηλεκτρονικό σύστημα της εναγομένης, στο οποίο εμφανίζονται τα μηνύματα του μοναδικού κωδικού μιας χρήσης ... που απεστάλησαν από την εναγομένη τράπεζα (προσκομιζόμενο σχετικό 5 της εναγομένης), προκύπτει ότι απεστάλησαν στον ενάγοντα οι κατωτέρω κωδικοί μιας χρήσης προς έγκριση αντίστοιχης ενέργειας ως ακολούθως:

Την 31.08.2022, ώρα 22:11:00, ο ενάγων λαμβάνει στον εκ μέρους του δηλωθέντα αριθμό κινητού του τηλεφώνου ... μήνυμα με μυστικό ηλεκτρονικό κλειδάριθμο προς το σκοπό εγγραφής νέας συσκευής στο λογαριασμό του στην εφαρμογή το οποίο συμπληρώθηκε ορθώς, όπως συνάγεται από την ένδειξη 1 στη στήλη "IsUsed".

Την 31.08.2022, ώρα 22:15:36, ο ενάγων λαμβάνει στον εκ μέρους του δηλωθέντα αριθμό κινητού του τηλεφώνου ... μήνυμα με μυστικό ηλεκτρονικό κλειδάριθμο προς το σκοπό εγγραφής νέας συσκευής στο λογαριασμό του στην εφαρμογή ... το οποίο συμπληρώθηκε ορθώς, όπως συνάγεται από την ένδειξη 1 στη στήλη "IsUsed".

Την 31.08.2022, ώρα 22:27:14, ο ενάγων λαμβάνει στον εκ μέρους του δηλωθέντα αριθμό κινητού του τηλεφώνου μήνυμα με μυστικό ηλεκτρονικό κλειδάριθμο προς το σκοπό εγγραφής νέας συσκευής στο λογαριασμό του στην εφαρμογή ... το οποίο συμπληρώθηκε ορθώς, όπως συνάγεται από την ένδειξη 1 στη στήλη "IsUsed".

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με την εκτύπωση από τον ηλεκτρονικό υπολογιστή της Τράπεζας στιγμιότυπου οθόνης (printscreen) από τα συστήματα αυτής, στην οποία εμφανίζεται η αποστολή εκ μέρους της εναγομένης τράπεζας επιβεβαιωτικών μηνυμάτων με μοναδικούς κωδικούς μιας χρήσης, που εστάλησαν στο δηλωμένο από τον ενάγοντα αριθμό κινητού τηλεφώνου (προσκομιζόμενο σχετικό 6 της εναγομένης), συνάγεται ότι τόσο μέσω viber όσο και μέσω sms στάλθηκαν μηνύματα την 22:11, την 22:15, την 22:17 και την 22:27 από την εναγομένη τράπεζα στον , τα οποία του γνωστοποιούσαν ότι έχει εισέλθει στην εφαρμογή ... τους κωδικούς του σε 3 διαφορετικά τηλέφωνα, ήτοι σε Samsung ..., σε Prestigio... και σε Apple ... και ότι αν δεν ήταν εκείνος που έκανε εκείνη την ενέργεια να επικοινωνήσει με το τμήμα απάτης της τράπεζας. Ο ισχυρισμός δε των εναγόντων ότι τα εν λόγω μηνύματα δεν απεστάλησαν τις ανωτέρω ώρες, αλλά πολύ αργότερα, τις πρώτες πρωινές ώρες τις 1-9-2022, όταν ο ενάγων είχε πέσει για ύπνο, δεν κρίνεται βάσιμος από το Δικαστήριο, εφόσον οι ακριβείς ώρες έχουν αποτυπωθεί και στο ηλεκτρονικό σύστημα της εναγομένης αλλά και στις προσκομιζόμενες από τους ενάγοντες εκτυπώσεις από το viber του τηλεφώνου του ενάγοντος, και ουδεμία λογική ερμηνεία δίνεται για ποιο λόγο και τα δύο ως άνω συστήματα καταγράφουν εσφαλμένως την ίδια «εικονική» και όχι την πραγματική - σύμφωνα με τους ενάγοντες - ώρα.

Ακολουθώντας, ο ενάγων κατάφερε εν τέλει να εισέλθει στον ως άνω τραπεζικό λογαριασμό του και να συνδεθεί σ' αυτόν μέσω του e-banking της εναγομένης και την 22:36 πραγματοποίησε δύο κινήσεις-μεταφορές χρημάτων από τον υπ' αριθμ. κοινό (με την ενάγουσα) τραπεζικό τους λογαριασμό, ήτοι α) μετέφερε ποσό 600,00 ευρώ σε λογαριασμό ... του γαμπρού του και β) μετέφερε ποσό 110,00 ευρώ σε άλλον λογαριασμό της ίδιας τράπεζας (μεταφορά μεταξύ των δικών του λογαριασμών), και ακολούθως αποσυνδέθηκε από το σύστημα της ηλεκτρονικής τραπεζικής (e-banking).

Την επόμενη ημέρα, ήτοι την 01/09/2022 και περί ώρα 13:30-14:00 μ.μ. περίπου, η εναγόμενη μέσω αρμοδίου υπαλλήλου της, ενημέρωσε τηλεφωνικά τον ενάγοντα ότι έχει πέσει θύμα ηλεκτρονική υποκλοπής χρημάτων από τον υπ' αριθμ. και IBAN ... κοινό με την ενάγουσα λογαριασμό, δηλαδή από διαφορετικό λογαριασμό σε σχέση με εκείνον που ο ενάγων πραγματοποίησε τις ως άνω δύο συναλλαγές του την προηγούμενη ημέρα. Εν συνεχεία ο ενάγων την 02/09/2022 προσήλθε στο τραπεζικό κατάστημα της εναγομένης επί της όπου ενημερώθηκε αναλυτικότερα από αρμόδια υπάλληλό της ότι άγνωστα πρόσωπα τις πρωινές ώρες της 1-9-2022 εισήλθαν στον ανωτέρω κοινό λογαριασμό των εναγόντων με αριθμό και αφαίρεσαν συνολικά το ποσό των 7.000 ευρώ, και ειδικότερα την 3:38 αφαίρεσαν το ποσό των 1.000 ευρώ, την 3:40 το ποσό των 3.000 ευρώ και την 4:36 το ποσό των 3.000 ευρώ, όλα δε τα ανωτέρω ποσά μεταφέρθηκαν στην άγνωστη στους ενάγοντες επιχείρηση με την ονομασία ο δε ενάγων με την από 2-9-2022 αίτηση του προς την εναγομένη αμφισβήτησε ότι οι συναλλαγές αυτές έγιναν πράγματι από τον ίδιο και ζήτησε να αντιλογισθούν, ήτοι να επιστραφούν τα εν λόγω ποσά στον τραπεζικό του λογαριασμό.

Περαιτέρω, η κατάθεση χρημάτων σε Τράπεζα φέρει το χαρακτήρα ανώμαλης παρακαταθήκης, επί της οποίας, σύμφωνα με το άρθρο 830 § 1 ΑΚ, έχουν εφαρμογή, αφενός η περί δανείου διάταξη του άρθρου 806_ΑΚ, κατά την οποία η τράπεζα αποκτά την κυριότητα των κατατιθεμένων χρημάτων, αφετέρου δε η διάταξη του άρθρου 827 ΑΚ, που ορίζει ότι ο θεματοφύλακας, αν ο παρακαταθέτης απαιτεί το πράγμα, οφείλει να το αποδώσει, και αν ακόμη δεν έχει περάσει η προθεσμία που ορίστηκε για τη φύλαξη τους.

Επομένως, αν τρίτος μετήλθε αξιόποινη πράξη και συνεπεία αυτής πέτυχε την απόδοση σ' αυτόν του ποσού της κατάθεσης, η αδικοπραξία τελείται σε βάρος της τράπεζας, η οποία είναι κυρία των χρημάτων και της οποίας η περιουσία βλάπτεται από την παράνομη και υπαίτια συμπεριφορά του τρίτου, ενώ η εναντίον της ενοχική αξίωση του καταθέτη από τη σύμβαση της ανώμαλης παρακατάθεσης παραμένει άθικτη, εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση απαλλαγής της κατά το άρθρο 3 του ν.δ/τος της 17.7/13.8.1923 "περί ειδικών διατάξεων επί ανωνύμων εταιριών", η οποία βάσιμα υποστηρίζεται ότι καταργήθηκε μετά την αντικατάσταση των άρθρων 332 § 2 και 334 § 2 ΑΚ με το άρθρο 2 παρ. 1, 2 του ν. 3043/2002. Ενόψει δε και της φύσεως του χρήματος ως πράγματος αντικαταστατού και κατά γένος ορισμένου, εξαιτίας της οποίας δεν νοείται αδυναμία αποδόσεως αυτού, λόγω φθοράς, κλοπής ή υπεξαίρέσεως, είναι αδύνατη η συνδρομή αξιώσεως εκ συμβάσεως και εξ αδικοπραξίας και η ευθύνη της τράπεζας παραμένει πάντοτε συμβατική ακόμα και όταν, κατ' εφαρμογή του άρθρου 3 του ως άνω ν.δ., τελεί υπό τον πρόσθετο όρο ότι η απόδοση του οφειλόμενου ποσού σε μη δικαιούχο οφείλεται σε δόλο ή βαριά αμέλεια των οργάνων της. Συνακόλουθα των ανωτέρω η κατάθεση χρημάτων σε τράπεζα

φέρει το χαρακτήρα ανώμαλης παρακατάθεσης, η άρνηση δε της τράπεζας να αποδώσει στον παρακαταθέτη το χρηματικό ποσό της κατάθεσης, και αν ακόμη αυτό έχει αφαιρεθεί από τρίτο με αξιόποινη πράξη, συνιστά αθέτηση συμβάσεως εκ μέρους της τράπεζας και όχι αδικοπραξία, δεδομένου ότι στην περίπτωση αυτή η αδικοπραξία γίνεται σε βάρος της από τρίτο και όχι από αυτήν κατά του παρακαταθέτη (ΑΠ 353/2013 Νόμος).

Στην προκειμένη λοιπόν, περίπτωση, απεδείχθη ότι οι ανωτέρω μεταφορές χρημάτων ήταν αποτέλεσμα παράνομης ενέργειας τρίτου ή τρίτων προσώπων, αγνώστων λοιπών στοιχείων έως σήμερα, όπως εξάλλου και η ίδια η εναγόμενη πρώτη διαπίστωσε, τα οποία (πρόσωπα), αφού προηγουμένως είχαν κατορθώσει να αποκτήσουν - άγνωστο με ποιο τρόπο - πρόσβαση στους προσωπικούς κωδικούς αναγνώρισής των εναγόντων (user name και password), ώστε να καθίσταται εφικτή η είσοδος στο σύστημα ηλεκτρονικής τραπεζικής, προέβησαν στην παράνομη αφαίρεση από τον επίδικο λογαριασμό των ως άνω χρηματικών ποσών. Η αδικοπραξία αυτή έχει τελεστεί σε βάρος της εναγόμενης τράπεζας, η οποία είναι κυρία των χρημάτων και της οποίας η περιουσία βλάπτεται από την παράνομη και υπαίτια συμπεριφορά του τρίτου ή των τρίτων, όμως η εναντίον της ενοχική αξίωση των καταθετών - εναγόντων από τη σύμβαση της ανώμαλης παρακατάθεσης παραμένει άθικτη και η εναγόμενη τράπεζα με το να αρνείται να αποδώσει στους παρακαταθέτες το χρηματικό ποσό της κατάθεσης, και αν ακόμη αυτό έχει αφαιρεθεί από τρίτο με αξιόποινη πράξη, συνιστά αθέτηση συμβάσεως εκ μέρους της (και όχι αδικοπραξία), σύμφωνα και με την προειρημένη νομική σκέψη.

Επιπλέον, από τις συνδυασμένες ως άνω διατάξεις του νόμου 4537/2018, όπως αναπτύσσεται στην μείζονα σκέψη, συνάγεται ότι στην προκειμένη περίπτωση, και λαμβανομένου υπόψη ότι η επίδικος πράξη πληρωμής δεν ήταν συναλλαγή από τον ίδιο τον ενάγοντα και, άρα, δεν ήταν εγκεκριμένη απ' αυτόν, σύμφωνα με τα ανωτέρω, ο πάροχος υπηρεσιών πληρωμής, ήτοι η εναγόμενη τράπεζα, μετά και την άμεση και χωρίς υπαίτια καθυστέρηση αμφισβήτηση του ενάγοντος των επίδικων συναλλαγών, όφειλε να του επιστρέψει αμέσως και σε κάθε περίπτωση το αργότερο έως το τέλος της επόμενης εργάσιμης ημέρας, ήτοι έως το τέλος της 5ης-9-2022, το χρηματικό ποσό της μη εγκεκριμένης απ' αυτόν πράξης πληρωμής. Το γεγονός δε ότι το ηλεκτρονικό σύστημα της εναγόμενης αναγνώρισε ως πληρωτή τον ενάγοντα, δεν καθιστά εκ των ουκ άνευ «εγκεκριμένη» την πράξη πληρωμής, όπως συνάγεται από την § 2 του άρθρου 72 του ανωτέρω νόμου. Από την εν λόγω διάταξη προκύπτει ότι για να κριθεί το «εγκεκριμένο» μίας πράξεως πληρωμής θα αναζητηθεί αν η συναλλαγή έχει πράγματι γίνει από τον ίδιο τον πληρωτή ή από τρίτο πρόσωπο του κύκλου επιρροής του στο οποίο είχε παραχωρήσει δικαίωμα να χρησιμοποιεί τους κωδικούς του και τη συσκευή του, και δεν είναι αρκετή η εικαζόμενη «έγκριση», ήτοι εκείνη που τεκμαίρεται από την τήρηση όλης της σειράς των διαδικασιών ταυτοποίησης, που έχουν συμφωνηθεί μεταξύ του χρήστη υπηρεσιών πληρωμών και του παρόχου υπηρεσιών πληρωμών, η οποία (τήρηση της διαδικασίας), όπως αναφέρεται στην διάταξη, δεν αποτελεί αναγκαστικά, από μόνη της επαρκή απόδειξη ότι ο πληρωτής είχε πράγματι εγκρίνει την πράξη πληρωμής. Ούτε επίσης αποδεικνύει ότι ο χρήστης έχει ενεργήσει με δόλο ή δεν έχει εκπληρώσει από πρόθεση ή βαριά αμέλεια μια ή περισσότερες από τις υποχρεώσεις του άρθρου 69 του σχετικού νόμου. Ειδικότερα δε, από πουθενά δεν προκύπτει - τουλάχιστον στο βαθμό της πλήρους απόδειξης, όπως απαιτεί η προκειμένη διαδικασία - ότι ο ενάγων ήταν εκείνος που απεκάλυψε με την βούλησή του σε άγνωστο πρόσωπο τους

προσωπικούς κωδικούς πρόσβασης εισόδου στο e-banking της εναγόμενης, όπως αβάσιμα ισχυρίζεται η τελευταία, η οποία, εξάλλου, στηρίζει τον ισχυρισμό της σε πιθανολόγηση, όπως η ίδια δέχεται, και όχι σε απόδειξη. Βεβαίως, προέκυψε ότι ο ενάγων ήταν εκείνος, ο οποίος και από δική του αμέλεια δεν εμπόδισε την εγγραφή νέων συσκευών/browsers στο ... σύμφωνα με τα προειρημένα, εφόσον δεν έλεγξε με προσοχή τα σχετικά μηνύματα που συνόδευσαν την αποστολή των μυστικών κλειδαριθμών, ώστε να διαπιστώσει ποιος ακριβώς ήταν ο σκοπός της αποστολής των κλειδαριθμών αυτών. Πλην όμως, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, η εν λόγω αμελής συμπεριφορά του ενάγοντος συνιστά την έννοια της ελαφράς και όχι της βαριάς αμέλειας, έτσι ώστε ακόμα και αν εκτιμηθεί ότι με την ανωτέρω συμπεριφορά του παραβίασε τις υποχρεώσεις του άρθρου 69 του ν. 4537/2018, τούτο έγινε από ελαφρά αμέλεια του και δεν απαλλάσσει την εναγόμενη από την υποχρέωση της να επιστρέφει το επίδικο ποσό. Η ανωτέρω κρίση του Δικαστηρίου, ότι δηλαδή πρόκειται για ελαφρά αμέλεια του ενάγοντος, γίνεται επί τη βάσει του κάτωθι σκεπτικού: Κατά το κρίσιμο διάστημα της 31-8-2022 από την 22:00 έως την 22:30, όταν εστάλησαν οι κωδικοί προς έγκριση εγγραφής νέας συσκευής στο λογαριασμό του ενάγοντος στο Mobile Banking, ο ενάγων χρησιμοποιούσε ήδη την ηλεκτρονική τραπεζική, μέσω όμως ενός άλλου ηλεκτρονικού υπολογιστή σε σχέση με αυτόν που συνήθως χρησιμοποιούσε, ήτοι μέσω του φορητού υπολογιστή του γαμπρού του, και ήδη ανέμενε κωδικό ... για να ολοκληρώσει τις συναλλαγές που επιθυμούσε. Επομένως, το να εκτιμήσει (προφανώς λανθασμένα) ότι η «εγγραφή νέας συσκευής» αναφέρονταν στην χρήση αυτού του φορητού υπολογιστή που για πρώτη φορά χρησιμοποιούσε, είναι μεν αμελής συμπεριφορά, αφού τα μηνύματα sms που ακολούθησαν αλλά και στο viber του τηλεφώνου του ανέφεραν τις ειδικότερες νέες συσκευές για τις οποίες δίνονταν η έγκριση, όμως κατ' ουσίαν η συμπεριφορά αυτή δεν αποκλίνει σημαντικά από εκείνη του μέσου επιμελούς εκπροσώπου του κύκλου στον οποίο ανήκει ο ενάγων, αφού, λόγω της ανωτέρω συγκυρίας, η αβλεψία που επέδειξε ήταν ως ένα βαθμό δικαιολογημένη και συγγνωστή, και η αμελεία του αυτή δύναται, μεν, να εκτιμηθεί ως συντρέχον πταίσμα κατ' άρθρο 300 ΑΚ, όπως θα αναπτυχθεί κάτωθι, δεν συνιστά, όμως, την έννοια της βαριάς αμέλειας (ούτε φυσικά και του δόλου), η οποία θα δικαιολογούσε την άρνηση της εναγόμενης να επιστρέφει το επίδικο αφαιρεθέν ποσό, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 4537/2018.

Περαιτέρω, όπως ήδη εκτέθηκε, παράλληλα με την ενδοσυμβατική ευθύνη της εναγόμενης, συντρέχει και η προσωπική ευθύνη του ενάγοντος, εφόσον ο τελευταίος, σύμφωνα και με τα προειρημένα, επέτρεψε την εγγραφή νέων συσκευών στο e-banking της εναγόμενης, παραλείποντας να διαβάσει προσεκτικά τα μηνύματα που συνόδευσαν τον μυστικό κλειδάριθμο, κάτι το οποίο αν έκανε, θα μπορούσε να διαπιστώσει ή έστω να υποψιαστεί την κακόβουλη ενέργεια τρίτων που υποκρύπτονταν πίσω από το αίτημά αυτό, της εγγραφής δηλαδή νέων συσκευών, και, επικοινωνώντας με το τμήμα διαχείρισης απάτης της εναγομένης, να αποτρέψει την πρόσβαση τρίτου εισβολέα στην διαχείριση των λογαριασμών του, και, επομένως, δεκτής γενομένης της ενστάσεως του άρθρου 300 ΑΚ που υπέβαλε η εναγόμενη, η ζημία αυτού πρέπει να περιοριστεί κατά το 1/7, ήτοι κατά το ποσό των 1.000 ευρώ, περιορισμός που κατά την κρίση του Δικαστηρίου αφορά και την ενάγουσα, αφού ο ενάγων σύζυγός της κατά την διάρκεια του ως άνω συμβάντος ενεργούσε μεν και για τον εαυτό του αλλά παράλληλα είχε και ρόλο βοηθού εκπλήρωσης, αφού ο λογαριασμός ήταν κοινός με την σύζυγό του και η διαχείριση του

αφορούσε και εκείνη, και, άρα, σύμφωνα με την ΑΚ 300 εδ. τελευταίο, σε συνδυασμό και με το άρθρο 334 ΑΚ, ο ως άνω περιορισμός ισχύει για την ενάγουσα.

Περαιτέρω, όπως έχει αναπτυχθεί και στην μείζονα σκέψη, η άρνηση της εναγομένης για την απόδοση του επίδικου ποσού συνιστά καταρχήν αθέτηση συμβατικής υποχρέωσης εκ μέρους της. Παράλληλα όμως, η άρνηση αυτή, η οποία συνεχίζεται έως και σήμερα, παρά το ότι η ίδια η εναγόμενη έχει πρώτη διαπιστώσει ότι οι ενάγοντες έχουν πέσει θύμα ηλεκτρονικής απάτης και ότι τα επίδικα ποσά μεταφέρθηκαν εν αγνοία τους και χωρίς την έγκρισή τους σε λογαριασμούς τρίτων προσώπων, συνιστά μία παράνομη και υπαίτια συμπεριφορά, δυνάμενη να προκαλέσει στους ενάγοντες ηθική βλάβη. Και είναι παράνομη όχι μόνο διότι οι υπάλληλοί της παραβίασαν ευθέως την προειρημένη διάταξη του άρθρου 73 § 1 του ν. 4537/2018, αλλά και για τον πρόσθετο λόγο ότι η παράλειψή τους αυτή αντιστρατεύεται το αίσθημα εμπιστοσύνης και ασφάλειας στην συγκεκριμένη αγορά υπηρεσιών, που θεμιτά και ευλόγως δικαιούται να αναμένει ο καταναλωτής από ένα πιστωτικό ίδρυμα, το οποίο έχει επιλέξει και εμπιστευτεί για την φύλαξη των χρημάτων του - και το έχει επιλέξει κυρίως επειδή εκτιμάει την ασφάλεια των παρεχόμενων υπηρεσιών, έχοντας παράλληλα και την βεβαιότητα ότι θα τύχει αποκατάστασης της όποιας ζημίας υποστεί από κακόβουλες πράξεις τρίτων προσώπων. Άρα, η υποχρέωση πρόνοιας και ασφάλειας, που η εναγόμενη όφειλε και κατά το νόμο και κατά την σύμβαση αλλά, κυρίως, σύμφωνα με την καλή πίστη κατά τις κρατούσες κοινωνικές αντιλήψεις και μπορούσε να λάβει μέσα στην σφαίρα επιρροής της, και η οποία (καλή πίστη) επέβαλε την άμεση επιστροφή στους ενάγοντες του παρανόμως εξαχθέντος από τον λογαριασμό τους χρηματικού ποσού, στην συγκεκριμένη περίπτωση δεν επεδείχθη, θέτοντας σε αμφιβολία την ακεραιότητα της πίστης και της ασφαλούς παροχής υπηρεσιών, που τελικά είναι και το προστατεύσιμο δικαίωμα, και προσβάλλοντας, παράλληλα, και το δικαίωμα της προσωπικότητας των εναγόντων, ειδικότερη έκφανση του οποίου είναι τόσο η ελεύθερη πρόσβαση στα περιουσιακά τους αγαθά όσο και το δικαίωμα προστασίας αυτών.

Συνεπώς, λαμβάνοντας όλα τα ανωτέρω υπόψη, και επιπλέον ότι η εν λόγω συμπεριφορά της εναγομένης δια των προστηθέντων υπαλλήλων της, δημιούργησε στους ενάγοντες αίσθηση επαυξανόμενης απόγνωσης και ψυχική ταλαιπωρία, που συνεχίζεται έως σήμερα, πολλών δε μάλλον που το εν λόγω επίδικο ποσό ήταν απαραίτητο για την αντιμετώπιση των σοβαρών προβλημάτων υγείας του ενάγοντος, και συνεκτιμώντας ακόμα το είδος του θιγομένου αγαθού, το μέγεθος της προσβολής, τις συνθήκες τέλεσης αυτής, την ένταση της αμέλειας και την βαρύτητα του πταίσματος της εναγομένης, την κοινωνική και οικονομική κατάσταση των μερών, όπως εμφανίζεται στον εξωτερικό κόσμο, αλλά και τον βαθμό του συντρέχοντος πταίσματος των εναγόντων, όπως αναπτύχθηκε ανωτέρω, εκτιμάται από το δικαστήριο, ότι το ποσό που πρέπει να λάβει έκαστος των εναγόντων ως χρηματική ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που έχει υποστεί ανέρχεται στο ποσό των χιλίων (1.000) ευρώ.

Κατ' ακολουθία όλων των ανωτέρω, η υπό κρίση αγωγή πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτή ως βάσιμη και κατ' ουσία και να υποχρεωθεί η εναγόμενη α. να καταβάλει στους ενάγοντες εις ολόκληρον το ποσό των (7.000 ευρώ - 1000 ευρώ ως απομείωση λόγω συντρέχοντος πταίσματος) έξι χιλιάδων ευρώ, με τον νόμιμο τόκο από την 6-9-2022, ήτοι από την επομένη της πρώτης εργάσιμης ημέρας μετά την ειδοποίηση από τον ενάγοντα, που σύμφωνα με την

διάταξη του άρθρου 73 § 1 του ν. 4537/2018 ορίζεται ως ημερομηνία που η εναγόμενη όφειλε το αργότερο να επιστρέψει το παρανόμως αφαιρεθέν από τον ενάγοντα ποσό, και β. να καταβάλει σε έκαστο των εναγόντων το ποσό των 1.000 ευρώ, ως χρηματική τους ικανοποίηση λόγω ηθικής βλάβης, με τον νόμιμο τόκο από την επομένη της επίδοσης της κρινόμενης αγωγής, έως την πλήρη και ολοσχερή εξόφληση. Περαιτέρω, το Δικαστήριο κρίνει ότι η επιβράδυνση της εκτελέσεως είναι δυνατό να επιφέρει σημαντική ζημία στους ενάγοντες, γι' αυτό το αίτημα για την κήρυξη της αποφάσεως προσωρινά εκτελεστής πρέπει να γίνει εν μέρει δεκτό, και ειδικότερα κατά το εις ολόκληρον επιδικασθέν ποσό των 6.000 ευρώ, ενώ, τέλος, η εναγόμενη πρέπει να καταδικασθεί στην καταβολή μέρους των δικαστικών εξόδων των εναγόντων, λόγω της μερικής νίκης και ήττας των διαδίκων (αρθρ. 178 § 1 και 191 παρ. 2 ΚΠολΔ), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Δικάζει αντιμωλία των διαδίκων.

Απορρίπτει ότι κρίθηκε απορριπτέο.

Δέχεται εν μέρει την αγωγή.

Υποχρεώνει την εναγόμενη

α. να καταβάλει στους ενάγοντες εις ολόκληρον το ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ, με τον νόμιμο τόκο από την 6-9-2022 έως την πλήρη και ολοσχερή εξόφληση και

β. να καταβάλει σε έκαστο των εναγόντων το ποσό των χιλίων (1.000) ευρώ, με τον νόμιμο τόκο από την επομένη της επίδοσης της κρινόμενης αγωγής, έως την πλήρη και ολοσχερή εξόφληση.

Κηρύσσει την παρούσα προσωρινά εκτελεστή κατά το εις ολόκληρον επιδικασθέν ποσό των έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ.

Καταδικάζει την εναγόμενη στην πληρωμή μέρους της δικαστικής δαπάνης των εναγόντων, το ύψος της οποίας ορίζει στο ποσό των τριακοσίων είκοσι (320,00) ευρώ.

Κρίθηκε, αποφασίσθηκε και δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στην Αθήνα, χωρίς την παρουσία των διαδίκων ή των πληρεξουσίων δικηγόρων τους, στις 30 5-2024.

Ο ΕΙΡΗΝΟΔΙΚΗΣ Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ